

Hallituksen esitys Eduskunnalle laeiksi osakeyhtiölain 2 luvun 1 §:n ja 8 luvun 4 §:n sekä prokuralain 4 §:n muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan osakeyhtiölakia muutettavaksi siten, että Islannin, Norjan, Ruotsin ja Tanskan kansalaiset voisivat samoin edellytyksin kuin Suomen kansalaiset lupaa hankkimatta toimia suomalaisen osakeyhtiön perustajina. Perustajien asuinpaikkavaatimuksia lievennettäisiin niin, että puolet perustajista voisi asua muussa pohjoismaassa kuin Suomessa.

Lisäksi ehdotetaan, että Suomessa asuvan toisen pohjoismaan kansalaisen osalta poistettaisiin kansalaisuuden asettamat rajoitukset toimia suomalaisen osakeyhtiön hallituksen ja hallintoneu-

voston jäsenenä sekä yhtiön toimitusjohtajana, toiminimenkirjoittajana ja selvitysmiehenä. Puolet hallituksen ja hallintoneuvoston jäsenistä voisi asua ulkomailla, Pohjoismaiden ulkopuolella kuitenkin enintään kolmasosa.

Prokuralakia ehdotetaan muutettavaksi vastavasti siten, että osakeyhtiön prokuristina voisi ilman eri lupaa toimia myös täällä asuva toisen pohjoismaan kansalainen.

Lait on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian niiden hyväksymisen jälkeen.

SISÄLLYSLUETTELO

	Sivu		Sivu
YLEISPERUSTELUT	3	1. Lakiehdotusten perustelut	9
1. Esityksen yhteiskunnallinen merkitys	3	1.1. Laki osakeyhtiölain 2 luvun 1 §:n ja 8 luvun 4 §:n muuttamisesta	9
1.1. Tavoitteet	3	1.2. Laki prokuralain 4 §:n muuttamisesta	10
1.2. Keinot	3	2. Voimaantulo	10
2. Nykyinen tilanne ja asian valmistelu	4	LAKITEKSTIT	10
2.1. Lainsäädäntö ja käytäntö	4	1. Laki osakeyhtiölain 2 luvun 1 §:n ja 8 luvun 4 §:n muuttamisesta	10
2.2. Lainsäädäntö muissa pohjoismaissa	5	2. Laki prokuralain 4 §:n muuttamisesta	11
2.3. Valmisteluvaiheet	5	LIITE	12
3. Muutoksen syyt	6	Rinnakkaistekstit lakiehdotuksista	12
4. Ehdotetut muutokset	7		
5. Esityksen taloudelliset vaikutukset	8		
YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT	9		

YLEISPERUSTELUT

1. Esityksen yhteiskunnallinen merkitys

1.1. Tavoitteet

Kaupankäynti Suomen ja muiden pohjoismaiden välillä on vilkas. Suomalaisten yritysten vienti alkaa usein viennillä muihin pohjoismaihin. Tätä on omiaan helpottamaan yritystoiminnan puitteiden samankaltaisuus pohjoismaissa. Vienti toiseen pohjoismaahan ja toiminta toisessa pohjoismaassa antaa myös tarvittavaa kokemusta vientialueen myöhempää laajentamista varten. Myös yhteistyöhankkeet suomalaisten ja muista pohjoismaista olevien yritysten välillä on käytännössä todettu hyväksi keinoksi kotimaisten tuotteiden menekin lisäämiseksi ja kilpailuaseman saavuttamiseksi maailmanmarkkinoilla. Kun kuvatut Pohjoismaiden erikoisasemasta saavat hyödyt ovat kaikkien Pohjoismaiden yritysten saavutettavissa, on Pohjoismaita jopa luonnehdittu näiden yritysten yhteiseksi kotimarkkinoiksi.

Pohjoismaiden ministerineuvoston toimesta on selvitetty, minkälaisia esteitä lainsäädäntö asettaa yritysten toiminnalle yli rajojen Pohjoismaissa. Samalla on arvioitu rajoitusten tarpeellisuutta. Koska mainitunlainen ulkomaille suuntautuva yritystoiminta usein edellyttää vientiä harjoittavan yrityksen edustajien jatkuvaa työpanosta toisessa pohjoismaassa, on huomiota kiinnitetty etenkin niihin kansallisissa lainsäädännössä oleviin rajoituksiin, jotka kaventavat näiden henkilöiden toimintamahdollisuuksia tai rajoittavat tarkoituksenmukaisen organisaation luomista toimintamaassa. Yritystoimintaan toisessa pohjoismaassa liittyy usein tytäryhtiön tai yhteispohjoismaisen yhteistoimintayrityksen perustaminen. Tämän vuoksi on kiinnitetty huomiota yhtiöoikeuden alalla esiintyviin rajoituksiin ja erityisesti niihin, jotka koskevat muiden kuin yhtiöiden kotivaltion asukkaiden ja kansalaisten oikeutta toimia osakeyhtiön perustajina ja sen johtotehtävissä. Tällaisia rajoittavia säännöksiä on todettu sisältyneen lähinnä Suomen, Norjan ja Ruotsin lainsäädäntöön. Koska toisen pohjoismaan kansalaisille kuitenkin näissä maissa sään-

nönmukaisesti on myönnetty hakemuksesta poikkeuslupa säädetyistä kansalaisuusvaatimuksista, nykyinen sääntely on enemmän haitan kuin esteen luonteinen.

Pohjoismaiden ministerineuvostossa tehtiin vuonna 1983 päätös, jonka mukaan pohjoismaan kansalainen, joka muuttaa toiseen pohjoismaahan, on periaatteessa pyrittävä saattamaan samanarvoiseen asemaan asuinmaan omien kansalaisten kanssa mitä tulee esimerkiksi oikeuteen perustaa osakeyhtiö tai olla sen toimitusjohtajana tai hallituksen jäsenenä. Näiden päämäärien saavuttamiseksi on Norjassa ja Ruotsissa jo toteutettu vastaavat osakeyhtiölain muutokset.

Tällä esityksellä muiden pohjoismaiden kansalaisten oikeutta toimia suomalaisen osakeyhtiön luottamustehtävissä muutettaisiin niin, että se pääpiirteittäin vastaisi Suomen kansalaisten oikeuksia toimia vastaavissa tehtävissä muissa pohjoismaissa.

1.2. Keinot

Tavoitteeseen pyrittäisiin siten, että osakeyhtiölain säännöksiä yhtiön perustajille ja hallituksen jäsenille asetettavista kelpoisuusvaatimuksista muutettaisiin niin, että Suomessa asuva Islannin, Norjan, Ruotsin ja Tanskan kansalainen voisi toimia osakeyhtiön perustajana, hallituksen ja hallintoneuvoston jäsenenä sekä sen toimitusjohtajana, toiminimenkirjoittajana ja selvitysmiehenä samoin edellytyksin kuin täällä asuva Suomen kansalainen. Myös muualla Pohjoismaissa asuvan Suomen tai muun pohjoismaan kansalaisen oikeutta toimia suomalaisessa osakeyhtiössä laajennettaisiin. Prokuralakia (130/79) muutettaisiin siten, että osakeyhtiön prokuristin kansalaisuusvaatimukset määräytyisivät osakeyhtiön toiminimenkirjoittajaa koskevien säännösten mukaan.

2. Nykyinen tilanne ja asian valmistelu

2.1. Lainsäädäntö ja käytäntö

Suomen ensimmäinen osakeyhtiötä koskeva säädös, asetus nimettömistä eli osakeyhdyksunnista vuodelta 1864, ei sisältänyt säännöksiä, jotka olisivat asettaneet vaatimuksia perustajien taikka hallituksen jäsenen kansalaisuudelle ja asuinpaikalle. Osakeyhtiölainsäädäntöä uudistettaessa vuonna 1895 säädettiin, että hallituksen jäsenistä enemmistön oli oltava Suomen kansalaisia. Vastaavaa vaatimusta ei asetettu perustajille.

Vuonna 1939 tuli voimaan niin sanottu rajoituslainsäädäntö, jonka tarkoituksena oli estää Suomen talouselämän ja varsinkin maaperän joutuminen ulkomaalaisten määräysvaltaan. Tällöin säädetty laki ulkomaalaisten sekä eräiden yhteisöjen oikeudesta omistaa ja hallita kiinteätä omaisuutta ja osakkeita (219/39) on edelleen voimassa, joskin siihen on myöhemmin tehty huomattavia muutoksia. Tämä niin sanottu rajoituslaki yhdessä valuuttalainsäädännön kanssa muodostaa valtiiovallan välineen ulkomaalaisten omistukseen pohjautuvan määräysvallan valvomiseen. Tämä laki ei kuitenkaan sisällä säännöksiä yhteisöjen toimeenpanevien elinten kokoonpanosta.

Rajoituslain säätämisen yhteydessä muutettiin useita osakeyhtiölain säännöksiä. Muutosten tarkoituksena oli lisätä valtion mahdollisuuksia valvoa rajoituslainsäädännön noudattamista ja ulkomaalaisten toimintaa Suomessa rekisteröidyissä osakeyhtiöissä. Tämän vuoksi muun muassa tiukennettiin kansalaisuus- ja asuinpaikkavaatimuksia hallituksen jäsenten osalta siten, että hallituksen jäsenen oli oltava Suomessa asuva Suomen kansalainen, jollei valtioneuvosto - myöhemmin kauppa- ja teollisuusministeriö - myöntänyt siitä poikkeusta. Laki asetti ulkomaalaisten määrälle yhtiön hallituksessa ehdottoman ylärajan. Siinä nimittäin säädettiin, että mainittu poikkeus voitiin myöntää vain kolmannekselle hallituksen jäsenistä. Ulkomaalaisiin rinnastettiin myös ulkomailla asuvat Suomen kansalaiset. Perustajien osalta laissa ei ollut rajoituksia. Tämän sisältöisinä olivat rajoitukset osakeyhtiölaissa voimassa vuoteen 1980 saakka.

Osakeyhtiölain kokonaisuudistusta valmistellut komitea päätyi mietinnössään (komitean mietintö 1969:A 20) ehdottamaan ratkaisua, jossa kansalaisuusvaatimuksesta olisi kokonaan luovuttu ja asuinpaikkavaatimuskin olisi koskenut vain kahta perustajaa ja puolta hallituksen ja mahdollisen

hallintoneuvoston jäsenistä sekä toimitusjohtajaa ja toiminimenkirjoittajia. Tästäkin vaatimuksesta olisi kauppa- ja teollisuusministeriö voinut myöntää poikkeuksen. Ratkaisu oli yhteispohjoismaisen valmistelun tulos ja kyseiset säännökset olivat saman sisältöiset Suomen, Norjan, Ruotsin ja Tanskan tällöin julkistetuissa ehdotuksissa. Ehdotettuja lievennyksiä perusteltiin sillä, että asuinpaikkavaatimukset näyttivät turvaavan rajoitusten päätarkoituksen eli sen, että asianomaiset henkilöt olivat perillä osakeyhtiön kotivaltion oloista.

Hallituksen esityksessä uudeksi osakeyhtiölainsäädännöksi (hall.es. 27/1977 vp.) esitettiin kuitenkin tästä poiketen ja viitaten perustajien tehtäviin ja heidän vastuuseensa, että perustajan tulisi olla Suomessa asuva Suomen kansalainen taikka suomalainen yhteisö tai säätiö. Hallituksen jäsenen ja toimitusjohtajan osalta ehdotettiin säännöstä, jonka mukaan puolet hallituksen jäsenistä ja toimitusjohtajan olisi oltava Suomessa asuvia Suomen kansalaisia. Vaatimuksista olisi erivapaudella voitu poiketa.

Hallituksen esitystä käsitellessään eduskunnan lakivaliokunta totesi, että ehdotettu muutos olisi merkinnyt aiheettoman suurta lievennystä kansalaisuutta ja kotipaikkaa koskeviin vaatimuksiin silloin voimassa oleviin säännöksiin verrattuna ja ehdotti vaatimuksia tiukennettaviksi siten, että toimitusjohtajan ja vähintään kahden kolmasosan hallituksen jäsenistä tuli olla Suomessa asuvia Suomen kansalaisia. Osakeyhtiölaki (734/78) hyväksyttiin lakivaliokunnan tekemän muutosehdotuksen mukaisena.

Voimassa olevan osakeyhtiölain 2 luvun 1 §:n 2 momentin mukaan suomalaisen osakeyhtiön perustajan tulee olla Suomessa asuva Suomen kansalainen taikka suomalainen yhteisö tai säätiö. Suomalaisten kauppa- ja kommandiittiyhtiöiden osalta on asetettu lisäedellytys, että nämä voivat olla osakeyhtiön perustajina vain, jos yhtiöiden henkilökohtaisessa vastuussa olevat yhtiömiehet ovat Suomessa asuvia Suomen kansalaisia. Kauppa- ja teollisuusministeriö voi antaa ulkomaalaiselle luvan toimia osakeyhtiön perustajana.

Osakeyhtiölain säännösten mukaan on suomalaisen osakeyhtiön toimitusjohtajan ja vähintään kahden kolmasosan hallituksen ja mahdollisen hallintoneuvoston jäsenistä oltava tässä maassa asuvia Suomen kansalaisia. Sanottu suhdeluku koskee myös näiden varamiehiä ja määrää Suomen kansalaisten vähimmäisosuuden selvitysmiehiä valittaessa. Kansalaisuus- ja asuinpaikkavaatimus koskee lisäksi myös niitä kaikkia osakeyhtiön

toiminimenkirjoittajia, jotka eivät ole hallituksen jäseniä.

Osakeyhtiön samoin kuin osuuskunnan prokuristin on prokuralain 4 §:n mukaan oltava Suomessa asuva Suomen kansalainen.

Henkilöille, jotka eivät täytä näitä lain asettamia vaatimuksia, voi kauppa- ja teollisuusministeriö hakemuksesta myöntää oikeuden toimia edellä mainituissa tehtävissä. Tämä lupa voi olla yleinenkin ja koskea esimerkiksi luvassa mainitun valtion kansalaisia. Luvan on kuitenkin aina oltava yhtiökohtainen.

Lupia poiketa laissa asetetuista kansalaisuus- ja asuinpaikkavaatimuksista on vuosittain haettu noin 100-150. Suurin osa hakemuksista on koskenut muiden pohjoismaiden kansalaisia.

Ennen kuin asia ratkaistaan kauppa- ja teollisuusministeriössä hakemuksesta pyydetään lausunto ministeriön asettamalta ulkomaisten investointien neuvottelukunnalta. Tämä toimielin käsittelee näiden asioiden ohella myös rajoituslainsäädännön piiriin kuuluvia asioita. Neuvottelukunta toimii kauppa- ja teollisuusministerin puheenjohtajana ja siinä ovat edustettuina paitsi useat ministeriöt myös Suomen Pankki sekä teollisuus- ja työntekijäjärjestöt. Kauppa- ja teollisuusministeriössä ei tiettävästi osakeyhtiölain voimassa ollessa ole tehty yhtään päätöstä, jossa toisen pohjoismaan kansalaiselta, asuipa hän Suomessa tai ei, olisi evätty lupa toimia perustajana tai hallituksen jäsenenä. Toimitusjohtajalta on säännönmukaisesti vaadittu pysyvää asuinpaikkaa Suomessa.

2.2. Lainsäädäntö muissa pohjoismaissa

Lainsäädäntö muissa pohjoismaissa on esitetyssä suhteessa tällä hetkellä varsin kirjava. Islannin ja Tanskan osakeyhtiölaeissa edellytetään, että yhtiön johtaja ja vähintään puolet hallituksen jäsenistä asuu osakeyhtiön rekisteröintimaassa. Asuinpaikkavaatimus koskee vastaavasti kahta kolmasosaa perustajista. Kansalaisuutta koskevia kelpoisuusehtoja mainittujen tehtävien hoitamiseen ei sitä vastoin näiden maiden lainsäädännössä ole asetettu.

Norjan osakeyhtiölaissa asetetaan vaatimus, jonka mukaan puolet perustajista sekä hallituksen ja hallintoneuvoston jäsenistä samoin kuin toimitusjohtajan ja toiminimenkirjoittajan on asuttava Norjassa. Muilta kuin toisen pohjoismaan kansalaisilta vaaditaan lisäksi, että kyseinen henkilö on asunut Norjassa viimeiset kaksi vuot-

ta. Asumisaikaa koskeva vaatimus poistettiin muiden pohjoismaiden kansalaisten osalta vuonna 1983. Asuinpaikkavaatimuksista voidaan myöntää erivapaus ja se myönnetäänkin säännönmukaisesti toisen pohjoismaan kansalaiselle. Kansalaisuusvaatimuksia ei Norjassa ole. Hallituksen jäsenten kansalaisuudella on kuitenkin edelleen Norjassa - päinvastoin kuin Suomessa - merkitystä yhtiön oikeudelle omistaa tai hallita kiinteistöä.

Ruotsin osakeyhtiölain mukaan tuli kaikkien perustajien, hallituksen jäsenten ja yllämainittujen yhtiön toimihenkilöiden olla Ruotsissa asuvia Ruotsin kansalaisia, jollei asianomainen viranomaisena myöntänyt tästä vaatimuksesta poikkeusta. Osakeyhtiölakia on joulukuussa 1984 muutettu siten, että toimitusjohtajaa ja hallituksen jäsentä koskevaa kansalaisuusvaatimusta ei sovelleta toisen pohjoismaan kansalaiseen. Vastaavat helpotukset koskevat myös toiminimenkirjoittajaa ja selvitysmiestä. Myös asuinpaikkavaatimuksia on helpotettu hallituksen jäsenten osalta siten, että puolet hallituksen jäsenistä voi olla muussa pohjoismaassa asuvia pohjoismaan kansalaisia. Muutos tuli voimaan vuoden 1985 alusta.

Norjan, Ruotsin ja Tanskan lainsäädännössä ei ole asetettu prokuristin kansalaisuudelle tai asuinpaikalle vaatimuksia.

2.3. Valmisteluvaiheet

Esitys on valmisteltu oikeusministeriön asettamassa työryhmässä, jossa myös kauppa- ja teollisuusministeriö on ollut edustettuna. Työryhmä on ollut valmistelun aikana yhteydessä Norjan ja Ruotsin oikeusministeriöihin.

Työryhmän ehdotuksesta pyydettiin lausunto viideltä viranomaiselta sekä viideltätoista järjestöltä ja laitokselta. Näistä kahdestakymmenestä kolme jätti lausunnon antamatta.

Ehdotusta pitivät perusteltuna ja hyväksyttävänä kauppa- ja teollisuusministeriö, patentti- ja rekisterihallitus, Föreningen Svenska Dotterbolag i Finland r.f., Helsingin Arvopaperipörssi, Kaupan Keskusvaliokunta, Keskuskauppakamari, KHT-yhdistys r.y., Pankkien neuvottelukunta, Pienteollisuuden Keskusliitto r.y., Suomen Vakuutusyhtiöiden Keskusliitto r.y. sekä Teollisuuden Keskusliitto r.y. Näistä kauppa- ja teollisuusministeriö, patentti- ja rekisterihallitus sekä Pankkien neuvottelukunta ehdottivat samalla prokuralain 4 §:n muuttamista siten, että myös

prokuristina voisi toimia Suomessa asuva muun Pohjoismaan kansalainen.

Ulkoasiainministeriöllä, valtiovarainministeriöllä, sosiaali- ja terveysministeriöllä, Pellervo-Seura r.y.:llä sekä Suomen Asianajajaliitolla ei ollut huomauttamista ehdotuksen johdosta. Ulkoasiainministeriö tosin totesi, että joissakin OECD:n jäsenmaissa mahdollisesti saatetaan katsoa, ettei ehdotus ole täysin sopusoinnussa OECD:n pääomaliikkeiden koodin yhdenvertaisuusperiaatteen kanssa, mikä ministeriön mielestä ei kuitenkaan estä muutosten toteuttamista. Suomen Asianajajaliitto taas katsoi, että tarvetta kansalaisuus- ja asuinpaikkavaatimusten lieventämiseen perustajien osalta ei käytännössä ole esiintynyt, joskaan liitto ei katsonut muutosten olevan haitallisiakaan. Pellervo-Seura r.y. muistutti, että kansalaisuuslainsäädännön lieventäminen toisessa Pohjoismaassa saattaisi johtaa siihen, että Pohjoismaiden ulkopuolelta alunperin olevat henkilöt pääsisivät rajoituksitta harjoittamaan yritystoimintaa Suomessa. Valtiovarainministeriö esitti muutoksen aiheuttavan muutos-paineita luotto-osakeyhtiölainsäädännölle.

Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK r.y. suhtautui periaatteessa myönteisesti osakeyhtiön perustajia koskevaan muutokseen, mutta katsoi hallituksen jäsenten ja toimitusjohtajan kansalaisuutta ja asuinpaikkaa koskevat muutokset liian pitkälle meneviksi. Järjestö ehdotti siviili- ja rikosoikeudellista vastuuta silmällä pitäen lakia tarkistettavaksi niin, että vähintään yhden kolmasosan hallituksen jäsenistä olisi oltava Suomessa asuvia Suomen kansalaisia. Lisäksi järjestö ehdotti valvonnan ja seurannan tehostamiseksi, että yhtiöt velvoitettaisiin ilmoittamaan ulkomaiset osakkeenomistajansa ja heidän osuutensa osakepääomasta ja osakkeiden tuomasta äänimäärästä.

3. Muutoksen syyt

Pohjoismaisen osakeyhtiölainsäädännön yhdenmukaistaminen siten, että toisten pohjoismaiden kansalaisten sallittaisiin entistä suuremmassa laajuudessa toimia osakeyhtiöissä vastuutehtävissä merkitsisi yhtiöille helpotusta tytäryhtiöiden perustamisessa muihin Pohjoismaihin ja niiden toiminnassa siellä. Muutos saattaisi myös helpottaa johtamista ja tarjoaisi yksityisille henkilöille nykyistä paremmat mahdollisuudet toimia johtotehtävissä muussa pohjoismaassa. Suomessa lievennys vaikuttaisi suoranaisesti myös byrokra-

tian vähentymiseen, kun tapaukset, joissa kauppa- ja teollisuusministeriön poikkeuslupa tarvittaisiin, vähentyisivät.

Poikkeusluvan hankkiminen muun pohjoismaan kansalaisille, jotta nämä voisivat toimia esimerkiksi suomalaisen osakeyhtiön hallituksen jäsenenä, on yhtiöiden taholla koettu lähinnä muodollisuudeksi. Luvan hankkimista on kuitenkin pidetty osakeyhtiöiden toimintaa hidastavana ja haittaavana toimenpiteenä ja jossakin määrin epävarmuutta aiheuttavana tekijänä. Useissa tapauksissa on tällöin toimittu niin, että hallitukseen on, pohjoismaisia omistajia edustavien jäsenten lisäksi, valittu tarpeellinen määrä suomalaisia lähinnä asiantuntijajäseniksi. Näissä tapauksissa hallituksen kokoonpano ei ole kuvastanut osakeyhtiön omistus- ja vastuusuhteita. Toisen pohjoismaan kansalaisten omistukseen tulevia osakeyhtiöitä perustettaessa on jopa säännönmukaisesti käytetty vain suomalaisia asiantuntijoita perustajina luvan hankkimisen aiheuttaman viivytyksen välttämiseksi. Näissä tapauksissa, joissa suomalaiset tulevat vastuunalaisiin tehtäviin vain lainsäädännön kankeudesta eikä asiantunteumuksen tarpeesta johtuen, muutokset vaikuttaisivat myönteisesti siten, että tosiasiallinen valta ja vastuu yhtiössä kuvastuisi myös sen toimielinten kokoonpanoon ja yhtiön puolesta toimivien henkilöiden valintaan.

Kansalaisuusvaatimusten lieventäminen merkitsisi myös sitä, että toisen pohjoismaan kansalaisuuden saanut entinen Suomen kansalainen voisi palatessaan Suomeen toimia osakeyhtiön vastuunalaisissa tehtävissä ilman erivapautta.

Vaikka kansalaisuus- ja asuinpaikkavaatimusten lieventämisellä saavutettaisiin useita etuja, on kuitenkin eräitä syitä, jotka toisaalta estävät näistä vaatimuksista kokonaan luopumisen ja toisaalta asettavat toiset pohjoismaat näissä suhteissa eri asemaan kuin muut valtiot.

Kansalaisuus- ja asuinpaikkavaatimusten ylläpitämisen pääperuste on se, että yleinen etu sekä yhtiön velkojien ja sopimuskumppaneiden oikeudet turvataan sillä, että yhtiön vastuulliset henkilöt ja heidän omaisuutensa ovat Suomen tuomioistuinten ja täytäntöönpanoviranomaisten lainkäyttövallan alaisia.

Pohjoismaiden välillä solmitut sopimukset muun muassa siviilituomioiden täytäntöönpanosta, konkurssista ja haasteen tiedoksiannosta sekä näihin kuuluva kansallinen lainsäädäntö Pohjoismaissa ovat Pohjoismaiden kansalaisten osalta poistaneet ne vaaratekijät, jotka muiden ulkomaalaisten osalta johtuvat siitä, etteivät he ja

heidän ulkomailla oleva omaisuutensa ole Suomen viranomaisten välittömän lainkäyttövallan alaisia. Mahdollisuudet asettaa henkilö vastuuseen toiminnastaan suomalaisessa osakeyhtiössä tai sen edustajana ovat samat riippumatta siitä, onko hän Suomen vai toisen pohjoismaan kansalainen ja missä pohjoismaassa hänen kotipaikkansa ja omaisuutensa kulloinkin on. Suomen lainsäädäntöön sisältyvistä oikeuspaikkasäännöksistä johtuen, joista erityisesti mainittakoon osakeyhtiölain 16 luvun 1 §, ne tilanteet, joissa joudutaisiin käymään oikeutta toisessa pohjoismaassa, ovat erittäin harvinaisia ja niissäkin yksityisoikeuden säännösten ja periaatteiden yhtäläisyys olisi takeena siitä, ettei oikeudenloukkauksia syntyisi. Vaikka suomalaisen osakeyhtiön kotipaikka aina on Suomessa, jolloin sekä yhtiöön kohdistetut kanteet että sinänsä harvinaiset yhtiössä toimivien henkilöiden vastuun toteuttamista tarkoittavat kanteet säännönmukaisesti ajetaan yhtiön kotipaikan alioikeudessa, on kuitenkin periaatteellisesti tärkeätä, ettei tiedoksiantomenettelystä muussa pohjoismaassa eikä tuomion täytäntöönpanosta siellä aiheudu sellaista lisähankaluutta, joka käytännössä asettaisi yhtiöiden vastuunalaiset henkilöt eriarvoiseen asemaan kansalaisuutensa tai asuinpaikkansa perusteella. Yllämainittujen sopimusten ja yhteispohjoismaisen lainsäädännön toimivuudesta saatujen myönteisten kokemusten perusteella on aihetta olettaa, ettei niillä lähinnä viranomaisten toimesta suoritettavilla lisätoimenpiteillä, joita vastaajan ulkomalaisuus aiheuttaa, voine olla mainittavaa vaikutusta suomalaisten päätöksiin käyttää lain suomien oikeussuojakeinoja.

Eräänä syynä kansalaisuus- ja asuinpaikkavaatimusten ylläpitämiseen on se tosiasia, että vaatimusten ylläpitämisellä varmistetaan yhtiöiden toimeenpanevien elinten tietoisuus Suomen lainsäädännöstä. Yritysten toimiessa kaikissa pohjoismaissa lähes samansisältöisen lainsäädännön varassa tällä seikalla ei juuri liene merkitystä Pohjoismaiden kansalaisten kohdalla. Kun lisäksi kaikki säädökset ja virallismääräykset julkaistaan Suomessa myös muissa Pohjoismaissa ymmärrettävällä ruotsinkielellä ja kun yhteyksiä viranomaisiin Suomessa voidaan ylläpitää tällä kielellä, suomen kielen osaamattomuuskaan ei ole esteenä muun pohjoismaan kansalaisen toimimiselle vastuunalaisissa tehtävissä täällä.

Viranomaisten, velkojen, osakkeenomistajien sekä niiden yritysten ja yksityisten, joilla on liikesuhteita osakeyhtiöön, on tarvittaessa saatava nopeasti ja vähin kustannuksin yhteys osakeyh-

tiön vastuullisiin henkilöihin eri tilanteissa. Tällaisia tilanteita ovat esimerkiksi haasteen tiedoksiantaminen ja lunastusvaatimuksen esittäminen. Tämän vuoksi on tärkeätä, että ainakin toimitusjohtaja ja toiminimenkirjoittajat, jotka vastaavat juoksevien asioiden hoidosta, ovat nopeasti tavoitettavissa yhtiön kotivaltiossa. Koska osakeyhtiön asioiden moitteeton hoitaminen lisäksi vaatii, että huomattava osa hallituksen jäsenistä on perillä asioiden jokapäiväisestä hoidosta ja että tarpeen vaatiessa voidaan saada koolle päätösvaltainen hallituksen kokous päätöksen tekemiseksi esilletulevissa kiireellisissä kysymyksissä, on kohtuullista pysyttää asuinpaikkavaatimus koskemaan ainakin osaa hallituksen jäsenistä. Sen sijaan tältä kannalta ei ole merkitystä sillä seikalla, ovatko hallituksen jäsenet Suomen kansalaisia.

Prokuristi voidaan monessa suhteessa rinnastaa yhtiön muuhun toiminimenkirjoittajaan. Prokuristin toimivalta yhtiön edustamisessa on kuitenkin muiden toiminimenkirjoittajien toimivaltaa suppeampi. Tämän vuoksi ei ole tarvetta asettaa prokuristin kansalaisuudelle tiukempia vaatimuksia kuin muille toiminimenkirjoittajille.

4. Ehdotetut muutokset

Kansalaisuusvaatimusten osalta voidaan edellä olevasta todeta, että ei ole asiallista perustetta rajoittaa muiden pohjoismaiden kansalaisten oikeutta toimia suomalaisen osakeyhtiön hallituksen ja hallintoneuvoston jäsenenä taikka sen toimitusjohtajana, toiminimenkirjoittajana ja prokuristina. Muiden maiden kansalaisten osalta ei vastaavia edellytyksiä kansalaisuusvaatimusten lieventämiselle tällä hetkellä ole. Tämän vuoksi ehdotetaan, että muiden pohjoismaiden kansalaiset voisivat toimia samoin edellytyksin kuin Suomen kansalaiset mainituissa vastuunalaisissa tehtävissä. Pohjoismaiden kansalaiset voisivat siis ehdotuksen mukaan lupaa hankkimatta tulla valituksi näihin tehtäviin.

Edellä on myös todettu yleisen edun vaativan, että osakeyhtiön juoksevista asioista vastaavat ja osa hallituksen jäsenistä ovat tavoitettavissa Suomessa, minkä vuoksi ei ole syytä lieventää asuinpaikkavaatimuksia yhtä paljon kuin kansalaisuusvaatimuksia edes Pohjoismaiden kansalaisten osalta. Näin ollen ehdotetaan pysytettäväksi rajoitus, jonka mukaan yhtiön jokapäiväisestä toiminnasta ja edustamisesta vastaavien toimitusjohtajan, toiminimenkirjoittajan ja prokuristin

olisi edelleenkin asuttava Suomessa, jollei kauppaja- ja teollisuusministeriö myönnä tästä vaatimuksesta poikkeusta.

Pohjoismaisessa yhteistyössä asetettujen ja edellä selostettujen myös Suomelle tärkeiden päämäärien saavuttaminen vaatii kuitenkin, että muissa pohjoismaissa asuvien Pohjoismaiden kansalaisten mahdollisuuksia toimia hallituksen ja hallintoneuvoston jäsenenä helpotetaan. Kun yhtiön edustus yllämainittujen asuinpaikkavaatimusten ylläpitämisellä on turvattu ja mahdolliset pakkotoimet voidaan ulottaa myös muussa pohjoismaassa asuviin Suomen tai muun pohjoismaan kansalaisiin, ehdotetaan asuinpaikkavaatimuksia hallituksen ja hallintoneuvoston jäsenien osalta lievennettäviksi siten, että muissa pohjoismaissa voisi asua enintään puolet mainittujen elinten jäsenistä nykyisen kolmasosan sijasta.

Yleisön ja valtion etujen ollessa mainitulla rajoituksella turvatut, on tarkoituksenmukaista jättää yhtiöiden harkintaan kysymys, onko tarkoituksenmukaista nimittää ulkomailla asuvia hallituksen jäseniksi. Yhtiön oman edun mukaistahan on, että sen hallitus on mahdollisimman toimintakykyinen. Ehdotettu suhdeluku vastaa muiden pohjoismaiden osakeyhtiölakien rajoituksia.

Koska muiden maiden kansalaisten samoin kuin muissa maissa asuvien henkilöidenkään osalta ei ole kansainvälisessä oikeuskehityksessä tapahtunut sellaisia muutoksia, jotka puoltaisivat rajoitusten lieventämistä näidenkin osalta Suomessa, ehdotetut lievennykset koskisivat siten vain Pohjoismaissa asuvia Suomen taikka muun pohjoismaan kansalaisia. Oikeudellisten toimenpiteiden ulottuvuuden ohella myös muiden pohjoismaiden maantieteellinen läheisyys ja maiden väliset hyvät tieto- ja matkustajayhteydet asettavat nämä maat tosiasiallisesti toiseen asemaan kuin muut maat. Asuinpaikkavaatimusten lieventäminen muiden pohjoismaiden osalta ja pyytäminen Pohjolan ulkopuolisten valtioiden osalta merkitsee ehdotuksessa sitä, että puolet hallituksen ja hallintoneuvoston jäsenistä voisi asua ulkomailla, Pohjoismaiden rajojen ulkopuolella kuitenkin enintään kolmannes jäsenistä. Pohjoismaiden ulkopuolella asuviin rinnastettaisiin myös muun kuin pohjoismaan kansalaiset asuinpaikastaan riippumatta.

Osakeyhtiön perustajan asema ja tehtävät muistuttavat monessa suhteessa hallituksen jäsenen asemaa ja tehtäviä. Uuden osakeyhtiölain säätämisen myötä tiukennettiin perustajan vastuuta ja samat vahingonkorvaussäännökset koskevat nykyään sekä perustajaa että hallituksen jäsentä. Eroavuuksiakin on; yhtiötä ei perustajan toimiessa ole vielä olemassa ja hänen taloudellinen vastuunsa muun muassa osakkeiden merkisijöitä kohtaan on korostettu. Kun taloudellisen vastuun toteuttamisen kannalta kuitenkin on miltei merkityksetöntä, minkä pohjoismaan kansalaiset toimivat perustajina ja missä pohjoismaassa kyseiset henkilöt asuvat, jää Pohjoismaiden kansalaisten osalta ainoaksi rajoitusta puoltavaksi seikaksi se, että perustajista osan on yleisen edun vuoksi oltava tavoitettavissa Suomessa. Kun ehdotuksen eräänä päätarkoituksena on helpottaa osakeyhtiömuotoisten yritysten perustamista toiseen pohjoismaahan, helpotukset asuinpaikkavaatimuksiin ovat ensiarvoisen tärkeitä. Tämän vuoksi ehdotetaan, että enintään puolet perustajista voisi asua toisessa pohjoismaassa. Tässäkin tapauksessa vastuun toteuttamisen vaikeudet Pohjolan ulkopuolella asuvien ja muiden kuin Pohjoismaiden kansalaisten osalta muodostavat syyn helpotusten rajoittamiseen vain Pohjoismaiden kansalaisiin. Niiden, jotka eivät täytä lain vaatimuksia, olisi siten anottava lupa kauppa- ja teollisuusministeriöltä saadakseen toimia osakeyhtiön perustajina.

5. Esityksen taloudelliset vaikutukset

Esityksellä ei ole valtiontaloudellisia vaikutuksia. Vaikka kauppa- ja teollisuusministeriön käsittelemien poikkeuslupa-anomusten määrä vähenee, ei tällä seikalla huomioon ottaen näiden hakemusten luonne ole tarvittaviin henkilöstömääriin vaikutusta. Lainmuutoksesta ei aiheutuisi suoranaisia taloudellisia vaikutuksia yrityksillekään, mutta osatekijänä ja myötävaikuttajana myös suomalaisten yritysten kotimarkkinoiden laajentumiseen sillä voinee olla myönteisiä seurauksia Suomen taloudelle.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1. Lakiehdotusten perustelut

1.1. Laki osakeyhtiölain 2 luvun 1 §:n ja 8 luvun 4 §:n muuttamisesta

2 luvun 1 §. Pykälässä säännellään suomalaisen osakeyhtiön perustajien kelpoisuusvaatimukset. Siinä luetellaan ne luonnolliset henkilöt ja oikeushenkilöt, jotka ilman erityistä lupaa voivat toimia perustajina. Kuten voimassa olevassakin laissa koskevat rajoitukset ehdotuksessa sekä perustajien kansalaisuutta että koti- tai asuinpaikkaa. Molempiin rajoitusperusteisiin ehdotetaan eräitä lievennyksiä.

Suomessa asuvien henkilöiden osalta kansalaisuusvaatimuksia lievennettäisiin siten, että Suomen kansalaisiin rinnastettaisiin Islannin, Norjan, Ruotsin ja Tanskan täällä asuvat kansalaiset. Suomessa asuvat muun kuin jonkun pohjoismaan kansalaiset tarvitsisivat edelleen kauppa- ja teollisuusministeriön luvan saadakseen toimia osakeyhtiön perustajina.

Myös perustajien asuinpaikkaa koskevia vaatimuksia helpotettaisiin eräiltä osin. Perustajista enintään puolet voisi ehdotuksen mukaan asua muussa pohjoismaassa kuin Suomessa. Edellä mainitut kansalaisuusvaatimukset koskisivat luonnollisesti myös näitä muussa pohjoismaassa asuvia henkilöitä eli heidän tulisi olla Suomen, Islannin, Norjan, Ruotsin tai Tanskan kansalaisia. Tämä merkitsisi, että perustajista vähintään puolet olisi aina Suomessa asuvia Suomen tai muun pohjoismaan kansalaisia taikka suomalaisia yhteisöjä tai säätiöitä. Muualla kuin Suomessa tai muussa Pohjoismaassa asuvat tarvitsisivat kansalaisuuteen katsomatta kauppa- ja teollisuusministeriön luvan perustajana toimimiseen.

Oikeushenkilöiden osalta perustajakelpoisuus määräytyy kotipaikan mukaan; perustajina voi ilman erityistä lupaa toimia vain suomalainen yhteisö tai säätiö. Poikkeuksen muodostavat jo voimassa olevan lain mukaan kauppa- eli avoin yhtiö ja kommandiittiyhtiö, joissa yhtiön sitoumuksista vastuussa olevan henkilön keskeisen aseman yhtiössä on katsottu vaativan samojen kansalaisuusvaatimusten soveltamista häneen yhtiömiehenä kuin yksityishenkilönä. Tällainen avoin yhtiö tai kommandiittiyhtiö voi siis tällä hetkellä toimia osakeyhtiön perustajana vain, jos henkilökohtaisesti vastuunalaiset yhtiömiehet ovat Suomessa asuvia Suomen kansalaisia. Koska

muiden pohjoismaiden kansalaiset samoin edellytysin kuin Suomen kansalaiset ehdotuksen mukaan saisivat toimia osakeyhtiön perustajina, on perusteltua, että myös avoin yhtiö tai kommandiittiyhtiö, jossa toisen Pohjoismaan kansalainen on henkilökohtaisesti vastuunalaisena yhtiömiehenä, saisi toimia perustajana edellyttäen, että yhtiön kotipaikka on Suomessa ja kaikki vastuunalaiset yhtiömiehet asuvat Suomessa. Lainkohtaan on tämän vuoksi tehty tätä tarkoittava muutosehdotus. Samalla ehdotetaan sana "kauppayhtiö" korvattavaksi käsitteellä "avoin yhtiö", jota nimitystä tästä yhtiömuodosta tavallisimmin käytetään. Ulkomaalaisten sekä eräiden yhteisöjen oikeudesta ryhtyä yhtiömieheksi kauppayhtiöön ja kommandiittiyhtiöön annetussa laissa (322/73) kielletään ulkomaalaista ilman valtioneuvoston lupaa tekemästä sopimusta kauppa- tai kommandiittiyhtiön perustamisesta taikka siihen liittymisestä. Tämän kiellon soveltaminen muun pohjoismaan kansalaiseen saattaa tulla uudelleen arvioitavaksi nyt valmistella olevan henkilöyhtiölainsäädännön uudistamisen yhteydessä.

Lainmuutoksen jälkeen kauppa- ja teollisuusministeriö saattaisi joutua ratkaisemaan paitsi niitä hakemuksia, joissa hakija ei täytä lain asettamia kelpoisuusvaatimuksia, myös niitä, joissa ulkomailla asuvien osuus perustajista ylittää sallitun kiintöön. Kun lupa tällaisissa tapauksissa annetaan tietyille hakijaryhmälle yhteisesti, on voimassa olevan lain käyttämä yksikkömuoto luvan saajasta selvyiden vuoksi korvattu monikko-muodolla.

8 luvun 4 §. Lainkohdassa määritellään hallituksen jäsenten ja toimitusjohtajan yleiset kelpoisuusehdot. Kansalaisuutta ja asuinpaikkaa koskevia ehtoja ehdotetaan lievennettäviksi siten, että Suomen kansalaisiin rinnastettaisiin muun pohjoismaan kansalaiset ja että asuinpaikkavaatimus koskisi vain puolta hallituksen jäsenistä voimassa olevassa laissa säädetyn kahden kolmasosan sijasta. Koska ehdotuksessa lievennykset kansalaisuusvaatimukseen koskisivat vain muun pohjoismaan kansalaisia ja lievennykset asuinpaikkavaatimukseen vastaavasti vain asumista muussa pohjoismaassa, sisältyy pykälään voimassa olevaa oikeutta vastaava rajoitus, jonka mukaan ne henkilöt, jotka asuvat Pohjoismaiden ulkopuolella taikka ovat muun kuin Suomen tai muun pohjoismaan kansalaisia, voisivat muodostaa suomalaisen osa-

keyhtiön hallituksesta enintään kolmasosan. Näin esimerkiksi hallituksesta, johon yhtiöjärjestyksen mukaan kuuluu kuusi henkilöä, korkeintaan kaksi saisi olla muun valtion kuin jonkun pohjoismaan kansalaisia taikka sellaisessa muussa valtiossa asuvia. Tämän lisäksi voitaisiin ehdotuksen mukaan hallitukseen vielä valita yksi Suomen tai muun pohjoismaan kansalainen, jonka asuinpaikka olisi muussa pohjoismaassa. Muiden kolmen hallituksen jäsenen olisi oltava Suomessa asuvia Suomen tai muun pohjoismaan kansalaisia.

Hallintoneuvoston jäsenen ja selvitysmiehen kelpoisuusvaatimukset määräytyvät osakeyhtiölain 8 luvun 11 §:n 3 momentissa ja 13 luvun 6 §:n 2 momentissa olevien viittaussäännösten nojalla nyt muutettavaksi ehdotetun lainkohdan mukaan. Näin ollen ehdotetut helpotukset koskivat ilman sanottujen lainkohtien muuttamista mainittuihin tehtäviin valittaviakin. Toiminimenkirjoittajan osalta sisältyy osakeyhtiölain 8 luvun 12 §:n 2 momenttiin viittaus toimitusjohtajan kelpoisuusvaatimuksiin. Muutos helpotaisi siis Suomessa asuvien muiden pohjoismaiden kansalaisten mahdollisuuksia toimia myös toiminimenkirjoittajina.

1.2. Laki prokuralain 4 §:n muuttamisesta

Lain 4 §:ää muutettaisiin siten, että osakeyhtiön ja osuuskunnan prokuristin kansalaisuutta

koskevat vaatimukset määräytyisivät osakeyhtiön ja vastaavasti osuuskunnan toiminimenkirjoittajaa koskevien säännösten mukaan. Tällöin osakeyhtiön prokuristina voisi ilman lupaa toimia Suomessa asuva Suomen tai muun Pohjoismaan kansalainen. Sen sijaan osuuskunnan prokuristina voisi ilman lupaa toimia edelleen vain Suomessa asuva Suomen kansalainen. Osuuskuntalain 76 §:n mukaan osuuskunnan toiminimenkirjoittajan tulee nimittäin olla Suomessa asuva Suomen kansalainen. Kansalaisuutta koskevat vaatimukset ovat osuuskunnissa muissakin suhteissa ankarammat kuin osakeyhtiöissä.

Osakeyhtiön ja osuuskunnan prokuristin kansalaisuutta ja asuinpaikkaa koskevista vaatimuksista voisi kauppa- ja teollisuusministeriö edelleen myöntää poikkeuksen.

2. Voimaantulo

Säännösten voimaantulo ei edellytä valtiolta tai yhtiöltä erityisiä valmistelutoimia. Tämän vuoksi ehdotetaan, että säännökset tulisivat voimaan mahdollisimman pian niiden hyväksymisen jälkeen.

Edellä olevan perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

1.

Laki

osakeyhtiölain 2 luvun 1 §:n ja 8 luvun 4 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan 29 päivänä syyskuuta 1978 annetun osakeyhtiölain (734/78) 2 luvun 1 §:n 2 momentti ja 8 luvun 4 §:n 1 momentti näin kuuluviksi:

2 luku

Osakeyhtiön perustaminen

1 §

Perustajan tulee olla Suomessa asuva Suomen, Islannin, Norjan, Ruotsin tai Tanskan kansalainen. Perustajista enintään puolet saa kuitenkin asua muussa pohjoismaassa kuin Suomessa. Pe-

rustajana voi olla myös suomalainen yhteisö tai säätiö. Suomalainen avoin yhtiö tai kommandiittiyhtiö voi kuitenkin olla perustajana vain, jos sen velvoitteista henkilökohtaisessa vastuussa olevat yhtiömiehet ovat Suomessa asuvia Suomen tai muun pohjoismaan kansalaisia. Kauppa- ja teollisuusministeriön luvalla muutkin kuin edellä mainitut voivat olla perustajina.

8 luku

Yhtiön johto

4 §

Vähintään puolet hallituksen jäsenistä ja toimitusjohtajan on oltava Suomessa asuvia Suomen tai muun pohjoismaan kansalaisia. Pohjoismaiden ulkopuolella asuvia taikka muun valtion kuin Suomen tai muun pohjoismaan kansalaisia

voi hallituksen jäsenistä kuitenkin olla enintään kolmasosa. Kauppa- ja teollisuusministeriö voi myöntää yhtiölle luvan poiketa tässä säädetyistä vaatimuksista.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 19 .

2.

Laki

prokuralain 4 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan 2 päivänä helmikuuta 1979 annetun prokuralain (130/79) 4 § näin kuuluvaksi:

4 §

Osakeyhtiön ja osuuskunnan prokuristin tulee asua Suomessa ja täyttää näiden yhteisöjen toiminnimenkirjoittajille säädetyt kansalaisuusvaatimukset, jollei kauppa- ja teollisuusministeriö myönnä poikkeusta.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 19 .

Helsingissä 8 päivänä helmikuuta 1985

Tasavallan Presidentti
MAUNO KOIVISTO

Oikeusministeri *Christoffer Taxell*

Ministeri

1.

Laki**osakeyhtiölain 2 luvun 1 §:n ja 8 luvun 4 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan 29 päivänä syyskuuta 1978 annetun osakeyhtiölain (734/78) 2 luvun 1 §:n 2 momentti ja 8 luvun 4 §:n 1 momentti näin kuuluviksi:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

2 luku

Osakeyhtiön perustaminen

1 §

Perustajan tulee olla Suomessa asuva Suomen kansalainen taikka suomalainen yhteisö tai säätiö. Kauppayhtiö tai kommandiittiyhtiö voi olla perustajana edellyttäen, että yhtiön velvoitteista henkilökohtaisessa vastuussa olevat yhtiömiehet ovat Suomessa asuvia Suomen kansalaisia. Kauppa- ja teollisuusministeriön luvalla muikin kuin edellä mainittu voi olla perustajana.

Perustajan tulee olla Suomessa asuva Suomen, Islannin, Norjan, Ruotsin tai Tanskan kansalainen. Perustajista enintään puolet saa kuitenkin asua muussa pohjoismaassa kuin Suomessa. Perustajana voi olla myös suomalainen yhteisö tai säätiö. Suomalainen avoin yhtiö tai kommandiittiyhtiö voi kuitenkin olla perustajana vain, jos sen velvoitteista henkilökohtaisessa vastuussa olevat yhtiömiehet ovat Suomessa asuvia Suomen tai muun pohjoismaan kansalaisia. Kauppa- ja teollisuusministeriön luvalla muutkin kuin edellä mainitut voivat olla perustajina.

8 luku

Yhtiön johto

4 §

Toimitusjohtajan ja vähintään kahden kolmasosan hallituksen jäsenistä on oltava Suomessa asuvia Suomen kansalaisia, jollei kauppa- ja teollisuusministeriö myönnä poikkeusta.

4 §

Vähintään puolet hallituksen jäsenistä ja toimitusjohtajan on oltava Suomessa asuvia Suomen tai muun pohjoismaan kansalaisia. Pohjoismaiden ulkopuolella asuvia taikka muun valtion kuin Suomen tai muun pohjoismaan kansalaisia voi hallituksen jäsenistä kuitenkin olla enintään kolmasosa. Kauppa- ja teollisuusministeriö voi myöntää yhtiölle luvan poiketa tässä säädettyistä vaatimuksista.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 19 _____

2.

Laki

prokuralain 4 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan 2 päivänä helmikuuta 1979 annetun prokuralain (130/79) 4 § näin kuuluvaksi:

Voimassa oleva laki

4 §

Osakeyhtiön ja osuuskunnan prokuristin tulee olla Suomessa asuva Suomen kansalainen, jollei kauppaja- ja teollisuusministeriö myönnä poikkeusta.

Ehdotus

4 §

Osakeyhtiön ja osuuskunnan prokuristin tulee asua Suomessa ja täyttää näiden yhteisöjen toiminnamenkirjoittajille säädetyt kansalaisuusvaatimukset, jollei kauppaja- ja teollisuusministeriö myönnä poikkeusta.

Tämä laki tulee voimaan _____
kuuta 19 _____ päivänä

